

UTZI BAKEAN **STRAND** LIBURU-DENDA

**Nagore Irazustabarrena
Uranga**

@irazustabarrena

New York, 1927. Benjamin Bass izeneko etorkin lituaniarrak liburu-denda bat ireki zuen Fourth Avenuen, aurreztutako 300 dolar eta maileguan hartutako beste 300 erabilita, eta Strand jarri zion izena, Londresko kalea gogoan. Etorbidea liburu-dendaz josita zegoen -48 zeuden garai hartan-, baina 1930eko hamarkadan askok ateak itxi behar izan zituzten Depresio Handiaren eraginez, eta 1950eko hamarkadako alokairuen prezioen igoera ere jipoi handia izan zen beste askorentzat. Bassek aurretik beste liburu-denda bat zabaldu zuen, baina porrot egin zuen. Eta bigarren proiektuaren hasieran liburu-dendan bertan lo egin behar izan zuen. Hala ere, Strandek aurrera egin zuen eta bigarren eskuko munduko liburu-dendarik handiena bihurtuko zen.

Bassen seme Fred 13 urte zituela hasi zen aitaren dendan lanean. 1956an bere esku geratu zen negozioa eta hurrengo urtean egungo egoitzara eraman zuen denda, East 12th Street eta Broadway arteko kantoiera. Berehala lehen solairu osoa hartuko zuen; egun, dendak hiru solairu eta erdi hartzen ditu, solairu erdia bulegoetarako erabiltzen dute eta beste solairu oso bat biltegi moduan. Baina familia negozioa izaten jarraitzen du: Fred Bassek Nancy Bass Wyden alabaren eskutan utzi zuen liburu-denda iazko azaroan eta aurtengo urte hasieran hil zen.

BRIANNE SPERBER

New Yorkeko eraikin hau babesteko proposamena egin berri dute eta horrek arriskuan jarri du Strand, bigarren eskuko munduko liburu-dendarik handiena.

Lehen urteetan Strandek bigarren eskuko 70.000 liburu inguru zeuzkan, 1960ko hamarkadan 500.000ra iritsi zen eta egun 2.500.000 ale ditu salgai. Baina ekonomia digitalaren aroan, negozioaren mozkinak gero eta txikiagoak dira.

Liburu-denda ikonikoa dagoen eraikina 1902koa da eta, teoriarik, duen garrantzia arkitektonikoagatik berau babestea proposatu berri du LPCK -hiriko monumentu historikoak babesteko batzordeak-. Praktikan, hiriaren erdiguneko higiezinaren atzean arrazoi ilunagoak egon ohi dira eta eraikina babesteko proposamen hau Union Squaren eraiki nahi duten teknologia gune bati lotuta omen dago. Eraikina babesteko aitzakian, liburu-denda arriskuan jarriko lukete, mantenimendu eta burokrasia kostuak nabarmen egin-

go bailukete gora. Gainera, Amazonek -Stranden mehatxu nagusiak- egoitza berri bat zabalduko du Queens auzoko Long Island Cityn, eta horretarako instituzioek erraztasun handiak eman dizkiotela salatu dute bizilagunek.

Stranden eraikinaren bost solairuak alokatuko balituzte, bigarren eskuko liburuak saltzen baino askoz diru gehiago irabaziko lukete, baina horixe da Bass familiak egin nahi duena, liburuak saltzen jarraitu. Duela bi aste batzordearen aurrean hitz egin zuen Nancy Bassek: "Mesedez, ez ezazu Strand suntsitu burokrasia, beharrezkoak ez diren gastuak eta mugak erantsita. Amazonek ez bezala, ez dugu diru-laguntzarik edo tratamendu berezirik eskatzen, bakean utz gaitzela eskatzen dugu soilik". ■

Gerrak Eguberritako loteria bikoiztu zuen

Gerrak hainbat jarduera eten ohi ditu, baina Espainiako Gerra Zibilak ez zuen lortu 1811tik egiten den Eguberritako loteria geldiaraztea. Alderantziz, duela 80 urte, 1938ko abenduaren 22an loteria horren bi zozketa egin ziren, bando bakoitzak berea egitea erabaki zuelako. Zozketa errepublikarra Bartzelonako Ramblan egin zen, Lyon

D'Or kafetegian, eta Bartzelonan bertan saldutako 22.655 zenbakiak lortu zuen sari nagusia. Frankistek Burgoen egin zuten zozketa, 36.758 zenbakia atera zuten eta 4 milioi pezetako saria Malagara joan zen. Errepublikarren sari nagusia 3 milioi pezetakoa izan zen; horretan ere nazionalak izan ziren garaile. ■